

گلہای فصلی

۴	مقدمه
۵	خاک و کود
۹	طرق مختلف کاشت بذر
۱۱	حفاظت از نشاء
۱۳	تعریف گیاهان باغچه ای
۱۳	آفات و بیماریهای گیاهان فصلی
۱۷	انواع نشاء های فصلی و دائمی
۱۸	کاغذی یکساله
۱۹	شاه پسند
۲۰	آلیسوم
۲۱	لوبلیا
۲۲	پامچال
۲۴	گل فلوکس
۲۵	گل اطلسی
۲۶	گازانیا
۲۷	مارگریت
۲۸	ستاره ای
۲۹	لاله عباسی
۳۰	مینا دائمی
۳۱	سنلوی
۳۲	کوکب بذری
۳۴	کوکب کوهی
۳۵	گل جعفری
۳۶	شمعدانی
۳۸	ابری آبی
۳۹	گل رعنا زیبا
۴۰	آهار

- ۴۱..... گل ناز آفتابی.
- ۴۳..... تاج خروس
- ۴۴..... گل لادن.
- ۴۶..... گل حنا
- ۴۷..... پروانش
- ۴۸..... زبان در قفا
- ۵۰..... آئمون (شقایق نعمانی)
- ۵۱..... لیسیاتتوس
- ۵۲..... نشاءهای پاییزه
- ۵۳..... گل مغربی
- ۵۴..... بنفشه
- ۵۶..... سیلن
- ۵۷..... همیشه بهار
- ۵۸..... کلم زینتی
- ۵۹..... قرنفل
- ۶۰..... گل میمون
- ۶۲..... شب بو زعفرانی
- ۶۳..... گل داوودی
- ۶۵..... مینا چمنی
- ۶۷..... استکانی
- ۶۸..... انگشتانه ای
- ۶۹..... تاج الملوک
- ۷:..... منابع

مقدمه

گلها با زیبایی فراوان و تنوع و گوناگونی خود در ارضای نیازهای روحی و حس زیباشناسی بشر نقش عمده ای ایفا می کنند. با آنکه طبیعت طی سالهای متمادی در این اجزاء پرارزش گیاهی تغییرات فراوانی به وجود آورده است، امروزه زیبایی های باغ و باغچه و آپارتمانها مرهون کسانی است که با شکیبایی فراوان به انتخاب و تلافی گیاهان مختلف پرداخته و گیاهانی با شکل، رنگ، عطر و اندازه های مختلف به وجود آورده اند. بدین ترتیب قسمتی از فعالیتهای طبیبانی علاوه بر تولید میوه ها و سبزی ها به آرایش و زیباسازی محیط و ارضای نیازهای روحی افراد اختصاص یافته است که این موضوع خود در زندگی ماشینی و آپارتمان نشینی امروزه اهمیتی به سزا دارد.

ایران موطن اصلی بسیاری از گیاهانی است که امروزه به عنوان گیاهان زینتی در گوشه و کنار دنیا کشت می شوند. انواع لاله، زنبق و بسیاری دیگر از گلها اصل ایرانی داشته اند در کشورهای دیگر تغییر وضعیت داده به اشکال و رنگ های مختلف دوباره به ایران برگشت داده شده اند و برخی از آنها نظیر گل سیلکمن پرسیکوم که از کرانه های دریای خزر برداشته شده هنوز نام ایران را به همراه دارند. نشو و نمای این گیاهان در سرزمین کهن ایران از زمان های قدیم تا به امروز در ادبیات و فرهنگ و تمدن ما ایرانیان دخالت داشته است. تولید گل از نظر اقتصادی نیز قابل اهمیت است بخش عمده سرمایه گذاری در این زمینه در بخش خصوصی است و دولت نیز به طور غیر مستقیم با پارک سازی و محوطه در شهرها و اطراف ساختمان ها و ادارات دولتی و کنار خیابان ها و میادین و باغ های گیاه شناسی در آن شرکت دارد.

سطح زیر بنای گلخانه به دهها هزار متر مربع و سطح زیر کشت گیاهان زینتی و پوشش به دهها هزار هکتار بالغ می شود مراکز مهم تولید گل و گیاه زینتی در کنار شهرهای بزرگ مثل جنوب، و جنوب شرقی تهران و سواحل دریای خزر که آب و هوای مناسب تری نسبت به نواحی مرکزی ایران برای این منظور دارند واقع است و دهها هزار نفر مستقیماً به گلکاری و کشت و کار گیاهان زینتی و یا در موسسات وابسته به آن فعالیت می نمایند. وضع جغرافیایی و طبیعی ایران که آسمان روشن و آفتاب گرم آن عامل مثبتی برای رشد و نمو برخی گیاهان در بعضی از فصول است به ما این نوید را می دهد که در آینده نه تنها از واردات بی رویه بذر قلمه گل و گیاه منصرف خواهیم شد بلکه بر عکس به صادرات این محصول نیز خواهیم پرداخت.

خاک و کود :

بدیهی است توده و جسمی که گیاه را نگه داشته و مواد غذایی را در اختیار آن قرار می دهد . خاک نام دارد . عناصر تشکیل دهنده خاک ، ذرات خاک ، هوای بین ذرات و موجودات زنده اعم از میکروسکوپی یا باکت ریها و قابل مشاهده و لاررو و شفیره حشرات و غیره هستند . بهترین تعریفی که برای خاک شده عبارتست از توده ای معدنی و آلی که حاوی موجودات زنده بسیاری بوده و منبع اصلی تأمین مواد غذایی برای گیاه است . مواد معدنی نتیجه تجزیه سنگ های مادری است که با تغییرات در درجه حرارت و انقباض و انبساط فرسایش پیدا می کنند و تبدیل به ذرات ریز خاک می گردند.

مواد آلی خاک نتیجه تجزیه بافت های حیوانی و بقایای گیاهی و موجودات میکروسکوپی هستند که طی فعل و انفعالاتی کربوهیدرات ها (قند و نشاسته) تبدیل به اسیدهای آمینه و ترکیبات آمونیومی می گردد که خود برای گیاه قابل جذب هستند . نتیجه نهایی این فرایند تولید ماده سیاه رنگی بنام هرموس است که قدرت زیادی در جذب و نگهداری آب دارد و سیاه رنگ بودن خاک های جنگلی که نتیجه تجزیه طولانی بقایای گیاهی است به همین علت است.

انواع خاک:

خاک پیت : مواد آلی کاملاً پوسیده که از سالهای گذشته در اعماغ مرداب ها بوده ، رنگ آن تیره ، مواد آلی آن زیاد و قدرت نگهداری آب در آنها بالا است.

خاک شنی :

خاکی سبک است که رطوبت در آن به فوریت از بین می رود آب اضافی خاک در آن به راحتی خارج می گردد، کارکردن در آن ساده است اما حاصلخیزی بسیار کمی دارد.

خاک لای :

مواد غذایی فراوان دارد ، و بین خاک های رسی و شنی است قدرت نگهداری آب در آن زیاد است و به راحتی کلوخه ای می گردد.

خاک گچی :

رنگ آن پریده ، رگه های سفید در آن مشخص، کمی سفت است و زهکشی در آن تقریباً صورت می گیرد.

خاک لومی:

نوع دیگری از خاک برگ که از تجزیه چمن ها حاصل میشود. دارای pH حدود ۶ بوده و میزان حاصلخیزی آن از خاکهای جنگلی بالا تر است. زیرا مواد آلی خاکهای چمنی بشتر از خاکهای جنگلی است. که این مواد حاصل از ریشه چمنهاست.

خاک رسی :

خاک سنگین ، کارکردن در آن مشکل ، مواد غذایی در آن فراوان است و زهکشی در آن به کندی صورت می گیرد.

برحسب اینکه خاک چه ساختمان و بافتی داشته باشد تقسیم بندی های مختلفی دارد. رس ، شن و لای از عوامل مهم تشکیل دهنده خاک هستند که با کم و زیاد شدن آنها خاصیت فیزیکی و شیمیایی آن تغییر می کند و بدیهی است. گیاهان متفاوتی در آنها قادر به رشد هستند، هرچه رس خاک زیادتر باشد زهکشی در آن به کندی صورت می گیرد و برعکس هرچه شن بیشتر باشد آب اضافی خاک به راحتی خارج می گردد.

تهیه خاک مناسب برای کاشت نشاء گل:

خاک محل کاشت باید نرم، سبک، پوک باشد که بتواند آب را جذب کند بهترین مخلوط حاکی مخلوطی از نسبت های زیر است:

خاک باغچه ۳ + خاک برگ ۱ + ماسه ۱ + کود دامی پوسیده ۱

یا

خاک باغچه ۳ + کود پوسیده دامی ۲ + ماسه ۱

کمپوست:

برای تهیه کمپوست هر ماده ای که منشأ گیاهی دارد را درون مخزن میریزند. سپس روی آن را ادرار حیوانات یا کود اوره یا اِهک میرپاشند. پس از ۶ الی ۷ ماه آن را ضد عفونی کرده ، حال این ماده قابل استفاده شده است. کمپوست بهترین نوع کود و خاک برگ است.

هوموس

نوعی خاک آلی که مواد آن کاملاً تجزیه شده و تغییر پذیر نمی باشد.

تکثیر گیاهان :

۱. جنسی (بذر یا دانه)
۲. غیر جنسی (قلمه زدن، پیاز، ریزوم و ...)

عوامل مؤثر در سبز شدن بذر :

الف- داخلی

ب- خارجی

عوامل داخلی :

۱. رشد و نمو گیاهان مادری : گیاهانی که در زمین های ضعیف زندگی می کنند بذر آنها نیز پس از تشکیل به واسطه کمبود و یا فقدان مواد غذایی کافی دارای رشد و نمو بسیار ضعیفی است. و بنابراین قادر به تولید گیاه قوی و جدیدی نیستند.

۲. سن بذر : موضوع مهمی که در قوه نامیه بذر دخالت مستقیم دارد سن آن است . بذر باید زنده بوده و توان رویشی خود را از دست نداده باشد رویان آن سالم باشد و در آن زخم و شکستگی یافت نشود بعضی از دانه ها را فوراً پس از جمع آوری می توان به خاک سپرد مانند بذر درخت قهوه . بذر دسته دیگر

را باید حتما یک سال پس از جمع آوری در زمین کاشت تا سبز شود مانند انواع کاج، سرو، و دیگر سوزنی برگها.

دسته ای از نباتات قوه نامیه خود را تا ده سال پس از جمع آوری حفظ می کنند مثل بذر غلات، کرفس. در صورتی که عده دیگر این خاصیت را فقط حداکثر تا یکسال در خود حفظ می نمایند مانند بذر پیاز معمولی.

۳. رسیده بودن بذر: بذر نباتات باید در موقع کاشت بخصوص از لحاظ خواص فیزیولوژیکی کاملاً رسیده باشد. زیرا در بعضی از نباتات ممکن است که میوه آن برسد ولی دانه آن هنوز نرسیده باشد. در رسیدن بذور نباتات دو فرم رسیدن فیزیولوژیکی و رسیدن تجارتي وجود دارد. برای آن که بذری تولید گیاه قوی نماید حتماً دوره نمو طبیعی خود را روی پایه مادری تکمیل نماید عده ای از بذرها برای این که جوانه بزند و برویند باید بذور مدتی به حالت آرامش باقی بمانند و تحت شرایط خشک و سرد قرار گیرند. به عنوان مثال دانه های انگور فرنگی ریز در حرارتی از $+4^{\circ}\text{C}$ درجه سانتی گراد قرار داده شود تا دوران رویش آن آغاز گردد.

عوامل خارجی :

۱- آب:

در اوایل بهار برای اینکه بذور از زندگی کند به زندگی فعال باز گردند باید قادر به جذب مقادیر زیادی آب گردند. به طور معمول هر بذری باید حداقل معادل مقدار وزن خشک خود آب جذب کند. بذور بعضی از نباتات حتماً بیش از ۲ و یا ۳ برابر وزن خود آب جذب می نماید. پوست بذر گیاهان مختلف در مجاورت آب تراوا گردیده و قدرت نفوذ پذیری دیواره آن نسبت به گازها و رطوبت زیاد شده و در این حالت عمل تنفسی در بذر شدت می یابد. اما همانقدر که میزان آب کافی برای رشد و نمو بذر های گیاهان مختلف لازم و ضروری می باشد به همان اندازه نیز مقدار زیاد آب باعث پوسیدن بذر و خفه شدن نطفه گیاه می گردد. زیرا برای رشد و نمو و سبز شدن بذر علاوه بر آب تبادلات گازی از طریق پوست بذر نیز لازم و ضروری می باشد

۲- اکسیژن :

پس از این که رویش در داخل بذر شروع گردید عملیات تنفس که خود یک احتراق خفیف به شمار می رود زیاد گردیده و در این حالت گیاه احتیاج مبرمی به اکسیژن پیدا می کند. یکی از علل مهمی که مانع سبز شدن بذور مختلف باید در عمق زمین یا زمینهای باتلاقی می گردد می توان کمبود اکسیژن و عدم جریان هوا را در محیط اطراف بذر به شمار آورد.

۳- حرارت :

برای تندش بذور مختلف باید درجه حرارت محیطی بذر در یک حد مطلوب و متناسب بسته به نوع آن باشد. درجه حرارت لازم برای روئیدن دانه های مختلف دارای یک حد حداکثر ، متوسط و حداقل است. در گیاهان گرمسیری زیاد و در گیاهان نواحی سردسیر خیلی کم است .

۴- عمق کاشت بذر :

میزان قشر خاکی که در موقع کاشت بر روی بذر قرار می گیرد دخالت زیادی در رویش و قدرت گیاهی که به وجود می آید دارد . در عمق زیاد، رطوبت زیاد، مقدار هوا و مواد غذایی کم و طبقه خاکی که نهال جوان باید از آن عبور کند ضخیم می باشد . و این عوامل باعث پوسیدن یا دیر سبز شدن بذر می گردد بعضی از بذرها مانند توت فرنگی و بگونیا را باید سطحی کاشت و بر خی دیگر را مانند هلو و زرد آلو باید در عمق چند سانتی متری مورد کاشت قرار داد به طور کلی ضخامت خاکی که باید بر روی بذر ریخته شود در حدود ۲ تا ۳ برابر طول ترین بعد آن می باشد .

۵- نور:

اگر بذر در محیط تاریک کاشته شود سبز شدن آن خیلی ضعیف خواهد بود و از طرفی برای ادامه زندگی و تهیه مواد غذایی به محض سبز شدن بذر نور کافی مورد نیاز می باشد .

طرق مختلف کاشت بذر:

بعضی از نباتات مختلف مانند بذر تربچه و هویج را می توان در محل اصلی خود مورد کاشت قرار داد . در صورتی که عده زیادی از بذور دیگر گیاهان باید در ابتدا در قطعه زمین کوچکی که خزانه موسوم می باشد مورد کاشت قرار داده و سپس در موقع معینی آنان را به صورت نهال های کوچک و بزرگ به محل اصلی خود انتقال داد . بذر بیشتر درختان میوه سیب، گلابی، هلو و غیره و بذر توت فرنگی، فلفل، بادمجان، گوجه فرنگی، کرفس، و انواع کلم و بطور کلی تمام گلهای فصلی، جزء این دسته از بذور هستند که حتماً احتیاج به خزانه دارند.

کاشت بذور در محل اصلی:

گیاهانی که نشاء کاری و انتقال آنها از خزانه به محل اصلی مشکل است و یا ارزش هر بوته جبران زحمت و مخارج نشاء کاری آنها را نمی دهد. در این صورت بذرکاری در محل اصلی صورت می گیرد. در بذرکاری در محل اصلی باید به فواصل کاشت دقت کرد. زیرا تنک کردن و واکاری هزینه هایی به بار می آورد.

کاشت بذر در جعبه برای تهیه نشاء:

ظرف کاشت را از خاک مرطوب شنی کمپوستی و سبک پر و با یک تخته مسطح آن را تراز می کنیم به گونه ای که حدود یک سانتیمتر از لبه ظرف خالی باشد. خاک را با یک قارچ کش ۴۸ تا ۷۲ ساعت قبل از کاشت بذر را ضد عفونی می کنیم و پس از آن خاک را زیر و رو می کنیم.

بذر را داخل کاغذ تا شده ای می ریزیم و به آرامی آنها را در سطح ظرف پخش می کنیم قبلاً باید میزان بذر را با توجه به سطح ظرف دقیقاً معلوم کرده باشیم. مقداری شن شکری مخلوط با کمپوست که بافت آن سبک تر از بافت خاک ظرف باشد (یا کود دامی پوسیده) در الک ریخته در روی بذر را می پوشانیم (هرچه بذر ریزتر باشد پوشش کمتری لازم دارد قطر خاک نباید بیشتر از ۳-۲ برابر قطر بذر باشد) سپس آنرا آبیاری می کنیم. برای حفظ رطوبت، شیشه یا پلاستیک روی ظرف قرار می دهیم. تا بذر سبز نشده اند ظرف کاشت را در سایه نیم سایه قرار می دهیم و از تابش مستقیم نور خورشید به دور نگه می داریم با سبز شدن بذر ها شیشه یا پلاستیک را برمی داریم. خاک مناسب برای کاشت بذر: ۱ ماسه + ۱ کود حیوانی (ترجیحاً کود اسبی یا خاکبرگ) + ۲ خاک رس

کاشت بذر در خزانه :

تهیه زمین خزانه : برای این است که گیاهان در قطعه حاصلخیز تر و با شرایط کنترل شده کاشت می شوند تا نشاهای بهتری تولید گردد و به همین علت باید بهترین خاک را به آن اختصاص داد. چنانچه قطعه ای از زمین اصلی برای این کار در نظر گرفته می شود پوک و حاصلخیز بودن خاک باید در نظر قرار گیرد. حاصلخیزی و پوکی خاک را با کود پوسیده حیوانی و ماسه تأمین می کنیم. (۳۵٪ کود دامی - ۳ - ۴۰ درصد ماسه و بقیه خاک رس) هر ۱۰ متر مربع خاک ۴۰ کیلوگرم کود حیوانی لازم دارد و حدود ۲ ماه قبل از کاشت باید به خاک اضافه و زیر و رو گردد. (فسفات آمونیوم ۲۰-۳۰ کیلوگرم در هر متر مربع اضافه شود) (عملیات ضد عفونی خاک ۴۸ تا ۷۲ ساعت قبل از کاشت میبایست انجام گردد)

زمین خزانه را به صورت کرت درمی آوریم و توجه می کنیم که عرض کرت بیشتر از ۲ متر نباشد تا بتوانیم از طرفین آن نسبت به دفع علفهای هرز و دیگر اعمال نگهداری اقدام کنیم. کلیه زائده ها اعم از سنگ و ریگ و کاه و کلش را از زمین خارج می کنیم و با توجه به نوع بذر و تعداد نشایی که لازم داریم آنها را کاشت نموده و روی آنها با مخلوطی از ماسه و کود حیوانی پوسیده بیوشانیم. ضخامت خاک روی بذر نباید بیش از ۲-۳ برابر قطر بزرگترین آنها باشد. آبیاری انجام می دهیم. بهترین طریقه آبیاری استفاده از سر آب پاش و شیلنگ است و در صورت لزوم از فواره های گردان آبیاری بارانی استفاده می کنیم. تمام این توصیه ها برای این است که با آبیاری

بذر ها از جای خود حرکت نکرده و در یک طرف کمر جمع نشوند در صورت امکان روی خزانه سایبان ایجاد می کنیم تا از تاثیر سوء اشعه مستقیم آفتاب در امان باشد .

مواظبت از خزانه :

- ۱- هیچ گاه نباید زمین خزانه خشک باشد، دقت در تنظیم آبیاری توصیه می شود.
- ۲- از عوامل نا مساعد محیطی مانند باد، باران، برف و نور مستقیم خورشید باید به گونه ای مانند ایجاد باد شکن، حفاظ پلاستیک یا شیشه ای یا هر وسیله دیگر حفظ گردند.
- ۳- مبارزه با آفات و امراض گیاهی خصوصاً مرگ گیاهچه و استفاده از بذر های ضد عفونی شده بر علیه بیماریهای خاکزی توصیه می گردد.
- ۴- دفع علفهای هرز که در جذب آب و مواد غذایی با نشاها رقابت می کنند .
- ۵- برداشتن به موقع پلاستیک و یا باز کردن درب شاسی برای مقاوم سازی بافت نشاها

حفاظت از نشاء :

در اینجا شاسی مستقیماً روی خاک خزانه قرار دارد . روشی که اخیراً معمول شده پهن کردن پلاستیک در کف خزانه و سوراخ نمودن و کاشت درون سوراخ هاست. این روش در کاهش تبخیر سطحی و به هدر نرفتن آب و همچنین جلوگیری از رشد علف های هرز موثر است .

زمان کاشت نشاء:

بهتر است کاشت نشاء در زمین اصلی صبح زود یا در غروب آفتاب که هوا خنک تر است صورت گیرد . زیرا گرما و آفتاب باعث از بین رفتن آب گیاه شده و ریشه ای که هنوز در زمین محکم نشده است . فرصت جذب سریع آب را از دست می دهد.

فاصله کاشت: باید بر اساس رشد نهایی گیاه در نظر گرفته شود برای بوته های کوچک فاصله کاشت ۲۰-۱۵ سانتی متر و برای بوته های بزرگتر، فاصله بوته ها را ۴۰-۲۵ سانتی متر در نظر می گیرند به طور متوسط در هر مترمربع ۳۰-۲۵ بوته می کارند.

مراقبت های بعد از کاشت در محل اصلی:

۱- استفاده از کودهای شیمیایی مانند سولفات آمونیوم و نترات آمونیوم

۲- مبارزه با علف های هرز برای جلوگیری از به بذر رفتن گل

۳- گل های پژمرده و گل هایی که به بذر می روند باید کنده شوند

۴- بستر کاشت باید سیخک زده شود چون به زهکشی خاک کمک می کند.

۵-بستر گیاه آبیاری شود و از ریختن بر روی نشاء خودداری گردد.

توصیه ها:

با توجه به این دستورالعمل می توانید در هر فصل گل های مناسب آن فصل را در نظر گرفته و به موقع اقدام به تهیه نشاء نمایید. زمان کاشت نشاء بسیار مهم است اگر نشاء فصل در زمان مناسب کاشته شود گلدهی به مراتب بهتر خواهد بود.

باید هنگام کاشت نشاء به رنگ گل ها و ارتفاع گیاه حاصل از آنها توجه کرده و از ابتدا نشاءهای هماهنگ را کنار یکدیگر کاشت مثلا در حاشیه گلکاری می کنید حتما نشاء گل های پا بلند را سمت داخل و نشاء گل های پاکوتاه را به طرف حاشیه خارجی بکارید که گیاه پا بلند مانع از دیده شدن گیاه پاکوتاه نشود.

حالت کنجاست رنگ در طرح گل ها توجه ویژه ای شود بهتر است وقتی نشاء بدون گل را تحویل می گیرید رنگ گل آن را از تولید کننده پرسید و یک اتیکت رنگ به جعبه نشاء بزنید که هنگام کاشت بدانید کدام نشاءها دارای هماهنگی رنگ با یکدیگر هستند. به محل کاشت نشاءها باید توجه کرد که محل باید آفتابی و یا سایه آفتاب و یا نیمه سایه باشد.

طول مدت نگهداری نشاء در خزانه بین ۱۰-۴ هفته برای گلهای فصلی مختلف میباشد.

آبیاری :

چون ریشه گلهای یکساله خیلی عمیق نیست و در عمق ۲۰ سانتیمتری قرار دارند پس آبیاری به گونه ای انجام گیرد که این قشر سطحی خاک همواره مرطوب باشد

تعریف گیاهان باغچه ای:

گیاهانی هستند یکساله، دوساله، دائمی که با توجه به زیبایی گل ها و تنوع رنگ و زمان گلدهی برای کاشت در فضای سبز مورد استفاده قرار می گیرند.

این گیاهان با توجه به زمان گلدهی به دو گروه تقسیم می شوند.

گروه اول نشاء بهاره: گیاهانی هستند که بذر آنها را در اواخر زمستان تا اواسط فروردین در خزانه هوای آزاد کاشته و اواسط اردیبهشت در زمین اصلی نشاء می کنند . کگه به آنها نشاءهای بهاره می گویند مانند پالیسیوم، رعنا زیبا، آهار، جعفری، تاج خروس، آمارانتوس، تاج الملوک، گل استکانی، اطلسی، ستاره ای، ناز، کوکب کوهی.

گروه دوم: گلپایی هستند که بذر آنها را اواخر مرداد تا اوایل شهریور در خزانه هوای آزاد کاشته و در اوائل پاییز نشاء می کنند و زمان گلدهی آنها از پاییز و بخشی از زمستان را بسته به دمای هوادر بهار می باشد سیلن، بنفشه، فراموشم مکن، مینا چمنی، همیشه بهار، قرنفل، شب بو زعفرانی، میخک بوقلمونی، میمون.

بعضی گیاهان به جابجایی حساس هستند:

مانند، لاله عباسی که بهتر است آنها را مستقیما در زمین اصلی کاشت.

آفات و بیماریهای گیاهان فصلی:

گیاهان مانند سایر موجودات زنده به عوامل مخرب محیطی و ارگانیسم های مضر آن حساس می باشند . تنش های ناشی از شرایط محیطی نامطلوب (کمبود موادغذایی، آلودگیهای هوا، نامناسب بودن نور، آب، دما و .....) تنش های ناشی از ارگانیسم های مضر در دو گروه آفات و بیماریها تقسیم بندی می شوند . لازم به یادآوری است که گیاهان انگل که جهت فتوسنتز و یا جذب آب و املاح به گیاه اصلی وابسته اند و با آن رقابت می کنند نیز از عوا

مل تهدید کننده گیاه محسوب می شوند .

آفات و بیماریها در گیاهان فصلی موارد زیر هستند :

شته ها :

این حشرات به آسانی قابل مشاهده هستند و به رنگهای سبز ، قرمز ، زرد سیاه و ... دیده می شوند و تمایل به تجمع به شکل دسته ای بزرگ روی جوانترین برگ ها و جوانه های گیاه دارند

شیره های گیاهی را می مکند و سبب بد شکلی برگ های جوان می شوند . بعلاوه شته های ماده شیرین (عسلک) از خود ترشح می کنند که برای برگ های گیاه را چسبناک می کند و سبب جذب و رشد سایر ارگانیزم های مضر می شود . روش مبارزه استفاده از آفات کش : متاسیتوکس به نسبت یک در هزار (یعنی یک گرم سم در یک لیتر آب) . با استفاده از سم مالیتون به نسبت ۲ در هزار می باشد .

حلزون ها :

از نرم تنان زیان آور هستند که شب ها فعالیت دارند و با جویدن سوراخ های نامنظمی بر روی برگ گیاهان ایجاد می کنند. مسیر حرکت آنها عموماً بوسیله ی نوارهای نقره ای رنگ که ترشحات لزج آنها می باشد مشخص می شود. جمع آوری حلزون در آب و از بین بردن آنها همچنین شخم زمین و غرقاب کردن و یا استفاده از نمک طعام ، آهک (استفاده از این مواد باید در مورد گیاهان حساس به خاک های قلیایی و شور رعایت شود) . از راههای مبارزه است . همچنین استفاده از طعمه مسموم که به صورت آماده در بازار به فروش می رسد با فرمول (مطلد هید - سبوس گندم - آب) و کار گذاشتن طعمه ها هنگام غروب و پس از آبیاری در کنترل این آفات نتایج خوبی داده است .

کنه قرمز تار عنکبوتی :

کنه ها متعلق به گروه عنکبوتیان هستند . بسیار ریزند و با چشم غیر مسلح دیده نمی شوند . خسارات آنها زمانی است که قطعات دهانی خود را به طور مکرر برای تغذیه وارد برگ می کنند . هر محل تغذیه به شکل نقطه ای سفید رنگ به اندازه سر سوزن است و برگ ها سرانجام خال دار و چروکیده می شوند و از بین می روند . مطمئن ترین روش تشخیص کنه ها بررسی سطح زیرین برگ های آسیب دیده در زیر نور بسیار روشن با استفاده از ذره بین است .

روش مبارزه استفاده از سم اومایت است که کنه کش بسیار کم خطری است .

ویروس موزاییک :

نشانه‌ی آلودگی‌های ویروسی بر حسب ارگانیزم و گیاه میزبان بسیار گوناگون است اما اغلب موجب ایجاد لکه‌های روشن در زمینه سبز برگ زردی، پیچیدگی برگ و توقف رشد است. برای بیماری‌های ویروسی درمان خاصی توصیه نمی‌شود. اما چون بسیاری از ویروس‌ها توسط حشرات (مثلاً شته) منتقل می‌شوند. لذا کنترل حشرات می‌تواند از انتقال ویروس‌ها تا حدی جلوگیری کند. (گیاه مبتلا شده معدوم شود تا به گیاهان دیگر سرایت نکند).

سفیدک پودری :

سفیدک بیماری قارچی هوازی است که لکه‌های سفید آردی در قسمت‌های مختلف گیاه شامل برگ، ساقه و ... بوجود می‌آید. ابتدا رنگ لکه‌ها سفید ولی بعد از مدتی به سفید چرک تغییر رنگ می‌دهد. بافت برگ در زیر این پوشش به رنگ زرد درمی‌آید. استفاده از قارچ کش مثلاً گوگرد و تابل به صورت محلول پاشی توصیه می‌شود. (با جلوگیری از پاشش آب بر روی برگ‌ها به ویژه در گیاهان حساس به سفیدک از بروز آن می‌توان جلوگیری کرد).

پوسیدگی طوقه یا ساقه:

نشانه اصلی پوسیدگی طوقه، تغییر رنگ ساقه به قهوه‌ای است. پوسیدگی از حرکت آب در گیاه جلوگیری می‌کند و می‌تواند سبب پژمردگی و شکستن ناحیه ضعیف شده بشود وقتی وقتی گیاه به این بیماری مبتلا شد چندان کاری برای درمان آن نمی‌توان انجام داد. توصیه بر این است که از بخش‌های آلوده نشده قلمه گرفته و برای ریشه‌دهی و تولید گیاه جدید سالم استفاده شوند.

پیشگیری و درمان آفت :

پیشگیری از هر درمان بهتر است. پیشگیری شامل پرهیز از تماس اولیه با آفات است. ضد عفونی کردن خاک برای پیشگیری از گسترش آفات لازم است. ضد عفونی با گرما متداولترین روش جهت ضد عفونی در نظر گرفته شده است. ولی برای حجم‌های پایین، می‌توان خاک نمدار را در تابه بزرگی ریخته و با فویل یا در پوشانده و به مدت ۳ دقیقه با حداقل دمای ۷۲ درجه سانتی‌گراد حرارت داد.

موثرترین روش آفتاب‌دهی Solisolarizatio نیز برای ضد عفونی خاک به اثبات رسیده است که معمولاً خاک به مدت ۳ هفته زیر پلاستیک رنگ روشن در مقابل نور مستقیم خورشید قرار می‌گیرد.

از درمان های خانگی برای کنترل آفات که برای انسان بی خطر است می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- پاک کردن یا شستشو با آب کف دار که از چند قطره مایع شوینده در یک لگن ظرفشویی آب تهیه می شود و درمان خانگی مفیدی برای کاهش جمعیت کنه ها و شته هاست. با اسفنج و محلول رقیق می توان آفات را پاک کرد یا گل گیاه را سروته نگه داشت و درون آب کف صابون دار فرو کرد برای اجتناب از ماندن لایه نازک صابون آبکش گیاه توصیه می شود.

- جمع آوری حشرات و آفات بزرگتر مانند شپشک ها، حلزون به صورت مکانیکی.

- استفاده از خلال دندان و یا گوش پاک کن آغشته به الکل و مالیدن بر روی آفات.

- استفاده از آب تنباکو برای مبارزه با شته.

انواع نشاء های فصلی و دائمی

نشاء بهاره

کاغذی یک ساله - شاهپسند-آلیسوم-اطلسی - گزانیا- مارگریت-ستاره ای- سلوی- کوکب کوهی- کوکب بذری
وغده ای- آمارانتوس- آشلانتوس-جعفری-شمعدانی-ابری آبی- آهار-گل ناز- تاج خروس - لادن-پریوش- حنا-
زبان در قفا - پامچال -فلوکس - لوبلیا-رعنا زیبا

نشاء پاییزه

بنفشه-سیلن-همیشه بهار- کلم زینتی-قرنفل-داودی-مینا چمنی-تاج الملوک-استکانی- انگستانه ای-مغربی-میمون
- شب بو زعفرانی

نشاء چند ساله یا دائمی

تاج الملوک-استکانی-انگستانه ای-مارگریت-کوکب کوهی-گزانیا-حنا-داودی
-زبان در قفا -مغربی-لوبلیا

کاغذی یکساله

نام علمی. *Helichrysum* sp.

خانواده: Compositae(Asteraceae)

این گیاه کمتر در فضای سبز شهری مشاهده می شود و بیشتر در گل آرابی با گل‌های خشک کاربرد دارد.

گیاهیست یکساله تا دوساله که در رنگ‌های مختلف یافت می شود.

تکثیر:

از طریق بذر در اواخر زمستان تا اوائل بهار و یا از طریق تقسیم بوته در بهار و پاییز تکثیر میشود.

خاک:

خاک آن باید غنی و با زهکش مناسب باشد و نیاز به نور آفتاب دارد.

شاه پسند

نام علمی: *Verbena* sp

خانواده: *Verbenaceae*

بومی آمریکای جنوبی و شمالی می باشد. بیش از ۷۰ گونه دارد که در بین آن ها گونه های یکساله و دائمی و مقاوم به سرما یافت می شود. برگ های انبوه آن به صورت دندانه دار و سبز روشن بوده و گل ها بصورت خوشه ای و متراکم به رنگ های بنفش، صورتی، قرمز، سفید، کرم و نارنجی دیده می شود.

شرایط نگهداری:

نور: کامل و آفتابی، آبیاری متوسط

حرارت: تا دمای حداقل صفر درجه را تحمل می کند

خاک مناسب: خاک باغچه و خاکبرگ یا خاک باغچه و کود دامی پوسیده

تکثیر: از طریق بذر و قلمه صورت می گیرد. بذر را در اواخر زمستان در شاسی کاشته و سپس نشاء ها را در اردیبهشت ماه در محل اصلی با فاصله ۲۰ - ۱۵ cm از یکدیگر می کارند.

برای ازدیاد از طریق قلمه در فصل بهار قلمه هایی از پایه های مادری که زمستان را در گلخانه سرد یا زیر شاسی نگهداری نموده اند برداشت کرده و در بستر مناسب تا زمان ریشه دار شدن قرار می دهند.

"قلمه ها باید از شاخه های جوان تهیه شود"

آلیسوم

نام علمی: *Alysum sp.*

خانواده: Cruciferae

گیاهیست یکساله با ارتفاع ۱۵ سانتیمتر و بسیار با دوام.

این گیاه بسرعت توده ای از برگهای سبز متمایل به خاکستری را تولید میکند که توسط گلهای سفید، صورتی و بنفش پوشیده میشود.

گلها بویی شبیه به بوی عسل دارند.

شرایط نگهداری:

نور:

در سایه آفتاب به خوبی رشد میکند.

حرارت:

این گیاه به سرما مقاوم است.

خاک:

گیاهیست کم توقع اما به خاکی با زهکش خوب نیاز دارد.

تکثیر:

از طریق کاشت بذر از اواسط اسفند تا اواسط فروردین ماه

لوبلیا

نام علمی: Lobelia

خانواده: Lobeliaceae/Companulaceae

گیاه چند ساله است که به صورت یکساله پرورش داده می شود و گل ها به رنگ های آبی، سفید و مایل به آبی، قرمز، بنفش، صورتی می باشد. مناسب کاشت در سبدهای آویزان می باشد.

این گیاه دارویی بوده و بعضی از ارقام آن جزو گیاهان خطرناک می باشند به عنوان یک گیاه خزنده و رویشی رونده کشت می شود و نیز به عنوان یک گیاه سمی شناخته شده است.

گلدهی:

زمان گلدهی از خرداد ماه تا اوایل مهر می باشد.

شرایط نگهداری:

نور: در تابستان به نوسانات نور مقاوم بوده و در آفتاب کامل تا سایه کامل به خوبی گل می دهد
حرارت:

محیط های خنک و مرطوب را می پسندد. نسبت به سرداری از خود واکنش نشان می دهد و تولید انشعابات زیاد و شاخه های متعدد می کند.

تکثیر:

کاشت بذر در اواخر زمستان.

پامچال

نام علمی: *Primula spp.*

خانواده: *Primulaceae*

گیاهیست چند ساله که گونه های مختلف آن بومی مناطق سرد و مرطوب میباشد.

گلدهی: به رنگهای مختلف دیده میشود بنابراین

برای تحریک گلدهی گونه های مختلف آن روش های خاصی وجود دارد.

شرایط نگهداری:

دما:

دمای کاشت جهت کاشت ۱۵ درجه سانتیگراد است. و اگر گرم نباشد جوانه زنی صورت نمی گیرد. در واقع بذر این گل دارای قوه نامیه پایینی می باشد و در دمای ۱۵ درجه ۲-۳ هفته طول می کشد تا بذر سبز شود.

نور:

در حالت عادی و در زمستان نیاز به نور کامل دارد ولی گاهی برای کاهش دما نیاز به سایه دارد.

آب و رطوبت:

نیاز آبی این گیاه بالاست و هرگز خاک گلدان نباید خشک شود رطوبت مورد نیاز ۷۰-۹۰ درصد میباشد.

خاک مناسب :

خاک باغچه ،خاک برگ پوسیده و تورب به نسبت مساوی بهترین خاک برای این گل است و pH حدود ۶ برای آن مناسب است . کودهای کمکی، سوپر فسفات - کود نیتروژنه و پتاسیم است به علبترتی پامچال به NPK نیاز کامل دارد. همچنین کمبود آهن نیز آنرا آزار میدهد. در صورت نیاز باید به آن کود های آهن دار اضافه نمود.

تکثیر:

کاشت بذر در اواخر مرداد ماه و تقسیم بوته در پاییز انجام میشود . اما روش اصلی تکثیر از راه کاشت بذر میباشد.

گل فلوکس

نام علمی: *Phlox paniculata*

خانواده: Polemoniaceae

دارای دو گونه یکساله و دائمی با برگ های کشیده و گل های فراوان و گل های مجتمع شبیه هورتنسیا است. رنگ گل در فلوکس قرمز، صورتی، بنفش و سفید می باشد.

گلدهی:

فصل گلدهی از آغاز تابستان شروع می شود و تا اوایل پاییز ادامه دارد.

روش نگهداری:

نسبت به سرما مقاوم و آفتاب دوست است.

تکثیر:

بذر فلوکس یکساله را در اواخر زمستان تا اوایل بهار کاشته و بعد از حدود یک ماه آن را نشاء می کنند.

گل اطلسی

نام علمی: *Petunia hibvids*

خانواده: Solanaceae

اطلسی گیاهی است یکساله که دارای برگ های نسبتاً کوچک و سبز رنگ است. گل ها قیف مانند و به رنگ های بنفش، قرمز، آبی، صورتی و سفید می باشند.

چنانچه بخواهیم اواخر تابستان تا اواسط پاییز گل دهد، بذر آن را در اواسط فروردین در بستر کاشت می کارند و نشاء ها را اواخر اردیبهشت ماه به زمین اصلی منتقل می کنند. طریقه دیگر ازدیاد آن، قلمه می باشد. قلمه ها را در فصل تابستان تهیه کرده و در بستر مناسب می کارند این قلمه ها در اواخر زمستان و اوایل بهار گل می دهند.

شرایط نگهداری:

نور: آفتاب دوست می باشد.

آبیاری: بصورت روزانه

زمان گلدهی: از خرداد تا مهر و آبان

خاک مناسب: خاک های نسبتاً سنگین و حاصلخیز

"اطلسی در خاک ضعیف بتدریج از بین می رود"

تکثیر: از طریق بذر و قلمه صورت می گیرد. بذر اطلسی بسیار ریز است و در کاشت آن باید دقت نمود. بذر آن را در اسفند یا فروردین در بستر کاشت می کارند و نشاء ها را در اواخر بهار به محل اصلی منتقل می کنند.

گازانیا

نام علمی: *Gazania gaertan*

خانواده: Asteraceae

بومی آفریقای جنوبی است. دارای گونه های مختلف می باشد. ارتفاع این گیاه به ۲۰ - ۳۰ cm می رسد.

گیاهی است چند ساله، برگ ها به صورت طوقه ای کنگره دار، در قاعده گیاه قرار می گیرد. برگ ها سرنیزه ای، گاهی کنگره کم عمق، سطح رویی برگ ها صاف و سطح زیرین برگ ها سفید و کرکدار می باشند. گل ها به رنگ های سفید، زرد، نارنجی، قرمز و گاهی قهوه ای رنگ هستند.

شرایط نگهداری:

به آبیاری متوسط و نور کامل احتیاج دارد. به سرما مقاوم است. نقاط گرم و آفتابی را می پسندد ولی با این وجود قادر به تحمل اولین یخبندان زودرس می باشد.

خاک مناسب:

خاک سبک و غنی از مواد آلی. زمین های واجد فسفر را ترجیح می دهد. یک قسمت خاک باغچه + یک قسمت ماسه + یک قسمت کود دامی پوسیده

تکثیر:

ازدیاد گازانیا از طریق بذر در بستر کاشت مناسب در اواخر اسفند تا اوایل بهار صورت می گیرد و پس از رشد کافی به زمین اصلی منتقل می شود.

مارگریت

نام علمی: *Argyranthemam sp.*

خانواده: Compositae

این گل بومی جزایر قناری است و به صورت دائمی یا یکساله کاشته میشود.

همچنین از گل آن به صورت شاخه بریده هم استفاده می شود.

گلدهی:

از اردیبهشت تا آبان ماه ادامه دارد.

خاک:

به خاک سبک با زهکشی کامل نیاز دارد.

نور:

نیاز به آفتاب کامل دارد.

تکثیر:

از طریق بذر - تقسیم ریشه و قلمه ساقه تکثیر می شود. زمان کاشت بذر در اواخر زمستان تا اوائل فروردین ماه است.

ستاره ای

نام علمی: *Cosmos spp*

خانواده: Compositae

گیاهيست بومی مکزیک و آمریکای مرکزی

و گل های آن در رنگهای مختلف دیده میشود.

گلدهی:

گلها از اواسط بهار تا اواسط پاییز روی بوته وجود دارند.

شرایط نگهداری:

خاک:

به خاکی با زهکش خوب نیاز دارد.

نور:

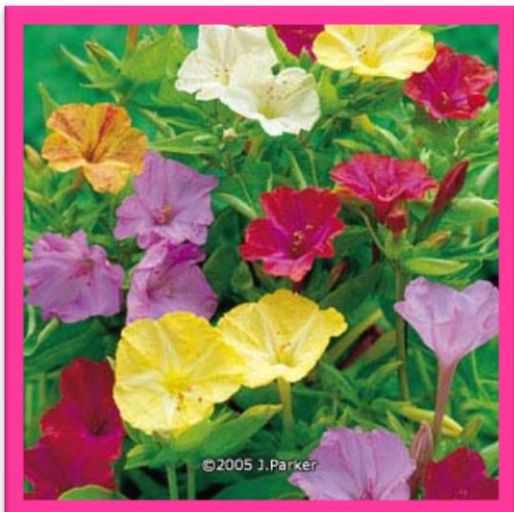
این گیاه نیاز به آفتاب کامل دارد.

حرارت:

این گیاه به سرما حساس است.

تکثیر:

کاشت بذر . کاشت در اواخر اسفند تا اوایل فروردین انجام می گیرد.

لاله عباسی

نام علمی: *Mirabilis sp.*

خانواده: Nyctaginaceae

بومی مناطق گرم آمریکا است. گیاهیست چند ساله که اغلب به صورت یکساله پرورش داده می شود.

گلها به رنگهای قرمز، زرد، سفید و صورتی می باشند که در بعد از ظهر یا در هوای ابری باز می شوند.

گلدهی: اواخر بهار تا اوایل پاییز

شرایط نگهداری:

سرما را تا حدی تحمل می کند.

خاک: باید زهکش کامل داشته باشد.

نور: جهت باز شدن گلها نیاز به آفتاب کامل دارد.

تکثیر:

با کاشت بذر در اواخر اسفند تا اوایل فروردین تکثیر صورت می گیرد. همچنین این گیاه دارای ریشه های غده ای بوده که می توان جهت تکثیر از آن استفاده کرد. ریشه های غده ای را میتوان در آب و هوای مساعد در زمین نگه داشت و یا اینکه آنرا از زمین خارج کرده و در بهار مجدداً کاشت.

مینا دائمی (ستاره ای)

نام علمی: *Aster spp*

خانواده: *Asreraceae*

مبدا آن آمریکا و سیبری می باشد و به آن مینا پمنی هم می گویند. گلها به رنگهای آبی، سفید، بنفش و صورتی مشاهده می شود.

ارتفاع متغییر و بین ۱۵ تا ۲۵ می باشد.

گلدھی: مانند داودی روز کوتاه بوده و گلدھی آن در اواخر تابستان تا اواسط پاییز است.

شرایط نگهداری:

بهترین رشد خود را در دمای ۱۰ درجه سانتیگراد دارد و در اواخر پاییز سرزنی شده تا در اوایل بهار به گل رود.

تکثیر:

قلمه ساقه ، تقسیم بوته و کاشت بذر می باشد و بذر ها را در اواخر خرداد کاشته و در پاییز در بستر اصلی می کارند.

سلوی

نام علمی: *Salvi L.*

خانواده: Labiateae

سلوی گیاهی است که به صورت یکساله یا چند ساله کاشته می شود و برگ های آن تقریباً بزرگ و پهن دنداندار و به رنگ سبز تیره می باشد.

گل های آن به صورت خوشه ای قرمز رنگ سفید و زرشکی می باشد که برای کاشت در زیر درختان و نقاط سایه بسیار مناسب است.

زمان گلدهی:

از خرداد تا اواخر آبان (قبل از رسیدن یخبندان)

شرایط نگهداری:

این گیاه در محل سایه آفتاب رشد مناسبی خواهد داشت.

آبیاری: به صورت روزانه بای انجام شود.

خاک مناسب: خاک نیمه سبک و غنی از مواد آلی

تکثیر:

ازدیاد این گیاه از طریق بذر و قلمه صورت می گیرد. بذر را در اسفند ماه در بستر مناسب

کاشته و نشاء های حاصله را در اردیبهشت ماه به زمین اصلی منتقل می کنند

تهیه قلمه این گیاه نیز در فروردین یا شهریور انجام گرفته و اتصال قلمه های ریشه دار شده به

زمین اصلی در اردیبهشت ماه صورت می گیرد.

کوکب بذری

نام علمی: *Chrysam themun*

خانواده: Asteraceae

این گیاه بومی مکزیک و آمریکای مرکزی است.

گل های درشت کوکب به رنگ سرخ، آبی، سفید، قرمز می باشد. در نواحی کوهستانی، جایی که تابستان های خنک تری دارد. کوکب رشد فوق العاده ای می کند و گل های آن بسیار درشت می شود. رنگ گل ها نیز در این مناطق پر رنگ تر و جالب تر است.

کاشت مستقیم:

اواخر زمستان یا اوایل بهار در زمین اصلی کاشته می شود.

گلدهی:

از اواسط بهار تا اواسط پائیز

شرایط نگهداری:

به نور، گرما، رطوبت معمولی و محل آفتابگیر نیاز دارد.

خاک:

میبایست دارای زهکش خوب و غنی از فسفر و ازت باشد این گیاه جهت تولید ریشه های غده ای و حفظ تعداد گلها نیاز به مقدار کمی کلسیم و پتاسیم دارد.

تکثیر:

از طریق تقسیم ریشه در فصل بهار صورت می گیرد، که باید لبدقت انجام شود. ریشه های غده ای کوکب زمانی رشد و نمو می کند که همراه با یک جوانه برگی سال پیش کاشته شوند این جوانه روی ساقه باقی مانده از سال گذشته قرار دارد، در غیر این صورت ریشه غده ای کوکب در خاک می پوسد و رشد و نمو نمی کند. روش دیگر تکثیر در اواخر زمستان یا اوایل بهار بذر در زمین نرم خزان کاشته می شود. (خزان کاری) این گیاه از طریق قلمه نیز تکثیر می گردد. نشاء کاری از اواسط تا اواخر بهار در زمین اصلی به فاصله 30×30 نشاء می شوند.

کوکب کوهی:

نام علمی: *Rudbeckia spp.*

خانواده: Asteraceae

مبدأ این گیاه آمریکای شمالی بوده، انواع یکساله و چند ساله در این گله مشاهده می شود.

گلدهی:

از اواسط بهار تا ابتدای سرمای زمستان گلدهی ادامه دارد.

نور:

نیاز به آفتاب کامل دارد.

خاک:

خاک باید نسبتاً "غنی باشد".

تکثیر:

از طریق بذر و تقسیم بوته (در انواع چند ساله) میباشد. زمان کاشت بذر در اواخر اسفند ماه تا

اوائل فروردین می باشد.

گل جعفری

نام علمی: *Tagetes L.*

خانواده: *Asteraceae*

موطن اصلی گل جعفری مکزیک می باشد. ولی امروزه در تمام دنیا کشت آن مرسوم است و یکی از گل های بهاره و تابستانه است.

برگهای آن سبز و پنجه ای، گل های آن به رنگ زرد، کرم، زرد لیموئی، نارنجی و دورنگ زرد و قرمز می باشد. دارای انواع پا کوتاه، پا متوسط و پا بلند می باشد. زمان گلدهی: جعفری ها از اوایل خرداد تا اواخر پائیز دارای گل هستند.

شرایط نگهداری:

به محل آفتابگیر برای گلدهی نیاز دارد. (در سایه خوب رشد نمی کنند).
به آبیاری متوسط و همیشه باید مرطوب باشد.

خاک مناسب: خاک مرغوب باغچه + ماسه + کود دامی پوسیده

تکثیر:

از طریق بذر در اواخر زمستان در شاسی و گلخانه سرد و انتقال نشاء در فروردین ماه به بستر اصلی می باشد. فاصله کاشت نشاء ها در بستر اصلی ۲۰-۳۰ cm می باشد.
گاهی نیز بذر ها را در اوایل اردیبهشت در هوای آزاد در خزانه کاشته سپس در اوایل خرداد ماه به بستر اصلی منتقل می کنند.

شمعدانی

نام علمی: *Pelargonium L.*

خانواده: Geraniaceae

گونه های این جنس همگی بومی آفریقا مخصوصاً ناحیه کاپ هستند. گونه هایی از این جنس به عنوان گیاه آپارتمانی استفاده می شود. معمولاً چند ساله بوده و ارتفاع آن در طبیعت به حدود ۲-۱ متر می رسد. برگ ها بزرگ، کروی و کرکدار می باشند. گل ها نسبتاً بزرگ و به رنگ های سفید، قرمز، بنفش، صورتی، نارنجی و به صورت گل آذین چتر بر روی ساقه ها ظاهر می شود

شرایط نگهداری:

نور: در مکان سایه و آفتاب بیشتر تولید برگ کرده و گل ها درشت و خوش رنگ می شوند.
(برای گلدهی بیشتر، گل های پژمرده را با دمکل مربوطه قطع نمائید).

آبیاری: در فصول گرم سال با آبیاری زیاد و رطوبت کافی نیاز دارد

حرارت: حرارت مناسب برای رشد و نمو شمعدانی 15°C - 10°C است.

خاک: مخلوطی از خاک جنگلی، تورب و ماسه (خاک باید دارای مواد آهنی باشد) ولی خاک مناسب شامل مخلوطی از ۳ قسمت: خاک باغچه مرغوب + یک قسمت کود دامی پوسیده + یک قسمت ماسه می باشد.

تکثیر:

از طریق بذر و قلمه صورت می گیرد، که بیشتر ازدیاد شمعدانی از طریق قلمه می باشد قلمه آن ساده بوده و طول قلمه ۸-۱۲ cm که قلمه ها را زیر یک جوانه و بصورت مورب برش می دهند. قلمه از شاخه های سبز و رسیده و کمی خشبی تهیه می نمایند. قلمه ریشه دار شده را در اواخر زمستان به گلدان کوچک منتقل می کنند و گلدان ها را در گلخانه سرد و یا زیر شاسی نیمه گرم می گذارند تا اواسط بهار در بستر اصلی بکارند. به سرما حساس بوده و تحمل سرمای زمستان را ندارد. بوته ها را در اواسط پائیز و قبل از شروع سرما از زمین خارج کرده و به گلدان بزرگ منتقل کرده و در گلخانه سرد قرار می دهند.

ابری آبی

نام علمی: *Ageratum houstonianum*

خانواده: Asteraceae

این گیاه بومی آمریکا جنوبی بوده و گیاهی دائمی است که بیشتر بطور یکساله کاشته می شود
این گیاه بصورت بوته ای رشد می کند و برگهای آن بیضی یا قلبی شکل و دندانه دار بوده و گل
های آن غالباً به رنگ بنفش، آبی، قرمز و سفید و نقره ای دیده می شود.

زمان گلدهی:

از اواخر بهار تا اواسط پائیز می باشد.

شرایط نگهداری:

این گیاه در نور کافی و آفتابی پرگل تر خواهد بود.

آبیاری: بصورت روزانه

خاک: خاک مرغوب باغچه که از کود حیوانی پوسیده غنی باشد برای این گیاه مناسب است

تکثیر: از طریق بذر صورت می گیرد. بذر را در اواخر اسفند ماه در بستر مناسب می کارند و نشاء

را در اواخر بهار به فاصله ی ۲۵-۲۰ CM در محل اصلی می کارند. بذر این گیاه را نیز می توان

مستقیماً در زمین اصلی کاشت.

گل رعنا زیبا

نام علمی: Gaillard puchella

خانواده: Asteraceae

رعنا زیبا بومی آمریکای مرکزی و شمالی است (مکزیک)، که به صورت یکساله کاشته می شود. برگها به رنگ سبز مایل به خاکستری، نیزه ای شکل و با بریدگی های زیاد می باشد گل ها دارای رنگ های متنوع قرمز - نارنجی و دو رنگ قرمز و زرد می باشند.

شرایط نگهداری:

محل های آفتابگیر را دوست دارند. آبیاری بطور روزانه انجام گیرد. زیرا خاک آن باید همیشه مرطوب باشد.

زمان گلدهی:

از اواسط بهار تا اواسط پاییز باشد. برای گلدهی بهتر در طول فصل گل، باید گل های پژمرده را حذف نمود.

خاک مناسب: خاک های نیمه سبک برای این گیاه مناسب است.

تکثیر:

از طریق بذر می باشد. بذر تمامی انواع یکساله و دوساله را در اواخر اسفند تا اوایل فروردین ماه در بستر مناسب می کارند و در اردیبهشت تا خرداد ماه به زمین اصلی به فواصل ۳۰ - ۴۰ cm نشاء می کنند. روش دیگر ازدیاد، تقسیم ریشه می باشد که این عمل در بهار و پائیز در بستر مناسب انجام می گیرد.

آهار

نام علمی: *Zinnia elegans*

خانواده: *Compositae*

موطن اصلی آن مکزیک می باشد. گیاهی است یکساله، که برگ های آن متقابل و بدون دمبرگ می باشد. دارای ارقام پا بلند و پاکوتاه می باشد. انواع گل درشت و گل ریز دارد و دارای تنوع زیادی است و به عنوان گل شاخه بریده هم استفاده می شود. دارای رشد زیاد بوده و از زمان کاشت تا گلدهی ۲-۱/۵ ماه زمان می برد..

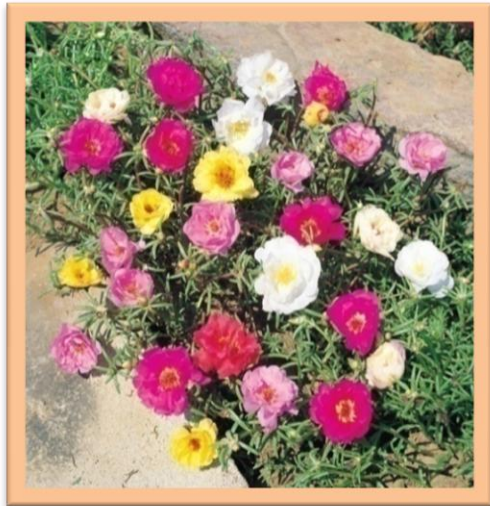
گلدهی: در تمام تابستان و حتی پائیز، چون گیاه روز کوتاه اختیاری است در روزهای کوتاه سریعتر به گل می رود، به همین دلیل در آخر تابستان بهترین شرایط گلدهی را دارد

شرایط نگهداری:

آفتاب دوست می باشد و به کم آبی مقاوم است و آب نمی تواند یک فاکتور محدود کننده برای رشد باشد.

تکثیر: بذر آن هم به صورت خزانه و هم به صورت مستقیم در زمین اصلی کشت می شود زمان کاشت بذر از اواخر اسفند تا اواسط فروردین می باشد. در حالت کاشت مستقیم بذر بعد از ۲-۳ برگی شدن نیاز به تنک کردن دارد. اگر تنک انجام نشود باعث خوابیدگی گیاه می شود. نسبت به جاهای حساس بهتر است به صورت مستقیم کاشته شود. زمان انتقال نشاء در حالت ۳-۴ برگی شدن گیاه می باشد.

ناز آفتابی

نام علمی: *Portulaca spp*

خانواده: Portulacaceae

موطن اصلی این گیاه آرژانتین یا برزیل می باشد.

گیاهی است یکساله با شاخه و برگ های گوشتی و بسیار شکننده که ارتفاع آن از ۱۵ cm تجاوز نمی کند و در روی زمین شاخه های خود را پهن کرده (تا حدودی خزنده) و همه روزه از صبح تا بعد از ظهر گل ها در انتهای شاخه های آن باز می شود. ساقه ی گل ها بسته به گونه های مختلف آن به رنگ قرمز یا برای گونه هایی که گل سفید دارند ساقه سبز رنگ می باشد.

برگ ها باریک و دمبرگ کوتاه و در حقیقت به ساقه چسبیده است. گل ها به رنگ های متنوع، سفید، صورتی-قرمز، نارنجی، زرد-بنفش و خنایی دیده می شود. روی هر پایه ۱۲ - ۱۰ گل وجود دارد.

بکارگیری گل ناز در فصل پاییز به آسانی امکان پذیر است. گل ها فقط در مقابل آفتاب باز می شوند.

فصل گلدهی:

از اواخر بهار یا اوایل تابستان (بسته به زمان نشاء شدن در زمین اصلی) شروع به گل کرده و تا اوایل شهریور ماه دائماً گل می دهند. از این زمان به بعد گلهای و بطور کلی گلهای فاقد کیفیت می باشد و می بایست با نشاء دیگری جایگزین گردد. روش دیگر ازدیاد گل ناز تهیه قلمه از ساقه های گوشتی و کاشت آن در خاک های نرم و سبک است. طول هر شاخه باید حدود ۵ - ۴ cm باشد.

قلمه ها پس از چند روز ریشه دار شده و در محل اصلی کاشته می شوند و در مدت کوتاهی به گل می نشینند.

شرایط نگهداری:

مکان آفتابگیر و گرم را می پسندد و میزان گلدهی در سایه خیلی کم می شود.

آبیاری: بصورت روزانه انجام شود

خاک: خاک سبک ماسه ای با نفوذپذیری مناسب، در خاک های سنگین رسی و مرطوب رشد مناسبی ندارند.

تکثیر:

ساده ترین روش ازدیاد این گیاه به وسیله بذر است. بذر را معمولاً از اوایل فروردین تا خرداد ماه در زمین اصلی و در خاک سبک و ماسه دار می کارند.

تلج خروس

نام علمی: *Celosia L.*

خانواده: *Amarantaceae*

بومی مناطق گرمسیری آسیا و آفریقا است.

تاج خروس گیاهی یکساله بوده که برگ‌های آن ساده و متناوب با رگبرگ‌های مشخص و دم‌برگ کوتاه می‌باشد.

گل‌آذین آن پهن و چین‌دار شبه به تاج خروس بوده که روی این تاج را تعداد زیادی گل کوچک به صورت فشرده در رنگ‌های متنوع زرد، صورتی، قرمز آجری، بنفش و سفید پوشانده است.

شرایط نگهداری:

نیاز به نور و رطوبت کافی دارد

خاک مناسب: مخلوطی از خاکبرگ و خاک باغچه با کود پوسیده دامی

تکثیر:

از طریق کاشت بذر در اسفند ماه یا فروردین ماه در گلخانه و یا از طریق نشاء کاری صورت می‌گیرد.

گل لادن

نام علمی: *Tropaelum sp*

خانواده: Umbeliferae

گیاه دائمی و رونده است. گل ها به رنگ قرمز مایل به نارنجی، زرد و نارنجی، مهمیزدار و برگ ها مدور و سبز رنگ و ارتفاع گیاه ۷۰-۳۰ می باشد. هر گل دارای یک مهمیز می باشد.

گلدھی: اواسط بهار تا اواخر پاییز

روش نگهداری:

به جابجایی حساس است. نیاز به مکان آفتابی دارد و هوای گرم را به خوبی تحمل می کند ولی آفتاب شدید را تحمل نمی کند. شدیداً آفتاب دوست است ولی چند ساعت در روز سایه را تحمل می کند. اگر به لادن کود خیلی زیادی داده شود رشد رویشی در آن تحریک می شود و گیاه وارد فاز زایشی نمی شود (خاک نباید زیاد حاصلخیز باشد)

دارای گونه هایی مانند *T.canariense* و *T.majus* می باشد. از گونه های چندساله می توان به *T.polyphyllum* که دارای مهمیز طویل است و یا به *T.tuberousum* که غده ای است اشاره کرد.

تکثیر:

از طریق بذر و قلمه می باشد و می توان مستقیم هم آن را کشت نمود. بذر لادن قدرت نامیه ضعیفی دارد و نباید زیاد در انبار بماند.

برای تکثیر قلمه ای آن شاخه های سفید را انتخاب کرده و برگ های پایینی آن را حذف می کنند و چند برگ کوچک بالای ساقه را نگه داشته و آن را در ظرف آب قرار می دهند و در جایی که آفتاب ملایمی دارد قرار می دهند که تولید ریشه کند و قلمه ریشه دار شده را درون گلدان قرار داده و روی آن خاک می ریزند.

گل حنا

نام علمی: *Impatiens walleriana*

خانواده: Balsaminaceae

به صورت یکساله کشت و کار می شود. رنگ گل ها عمدتاً به رنگ صورتی و سرخ می باشد. گونه های یکساله حساس به سرما است.

گلدهی:

از خرداد تا اوایل پائیز گلدهی دارد.

روش نگهداری:

مخلوط خاکی سبک را می طلبد و سایه دوست است.

تکثیر:

این گل به آسانی از طریق قلمه و بذر تکثیر می شود.

پروانش:

نام علمی: *Vinca sp.*

خانواده: Apocynaceae

گیاهیست بومی مناطق استوایی به طور کلی ۷ گونه از این گیاه گزارش شده اما گونه مورد بحث *V.rosa* می باشد که چند ساله بوده و به سرما حساس است. این گیاه دارای گل‌هایی به رنگ‌های بنفش، قرمز، صورتی و سفید می باشد.

گلدهی:

از اریبشت تا آغاز سرما گل میدهد. با سرمای هوا برگها رو به زردی می رود اما به سرما و خشکی مقاوم است.

تکثیر

از طریق بذر و قلمه. بذراین گیاه در اواخر زمستان کاشته میشود و تکثیر از طریق قلمه در اواخر زمستان یا اواسط بهار انجام می شود.

زبان در قفا

نام علمی: *Delphinium Spp.*

خانواده: *Rununculaceae*

گیاهی است یکساله و چند ساله و نیمه مقاوم، گل های آن به رنگ های قرمز، صورتی، بنفش یا آبی می باشد. دارای ارقام پا کوتاه و پابلند می باشد.

گل ها به صورت خوشه ای و سنبله بوده و هر گل دارای یک مهمیز طولانی است و علامت نامگذاری

گلدهی:

از اواخر بهار تا پائیز می باشد و به مجرد گرم شدن هوا گلدهی متوقف می شود.

اگر در بهار شاخه های گل داده را قطع کنیم پاجوش هایی حاصل می شود که در پائیز گل خوبی می دهد.

روش نگهداری:

نیاز به آبیاری بالا دارد و نسبت به سرما هم مقاوم است. آفتاب دوست می باشد ولی مقاوم به سایه-آفتاب نیز می باشد.

به خاک سنگین حساس بوده و در آن دچار پوسیدگی ریشه و طوقه می شود

خاک بستر بذر گل زبان در قفا در گلخانه مخلوطی از خاک باغچه و خاک برگ پوسیده و ماسه یا شن ریز به مقدار مساوی می باشد.

آن در فارسی به این علت می باشد.

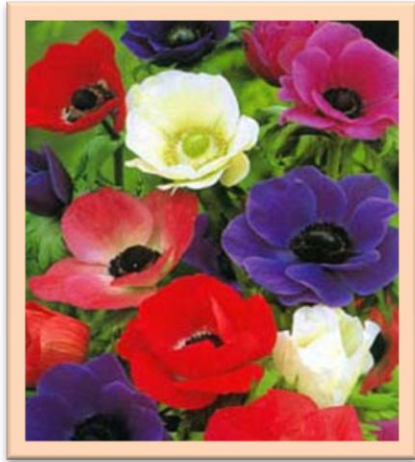

تکثیر:

به وسیله تقسیم بوته، قلمه و بذر افزایش می یابد. زمان کاشت بذر در اوائل بهار می باشد. اگر بذر ها در اواخر زمستان تا اوائل بهار کشت شود در همان سال گل می دهند ولی اگر در ماههای تیر-مرداد کشت شود در سال بعد گل می دهد.

در موقع نشاء کاری باید به ۲ نکته خوب توجه کرد:

- محل طوقه زیر خاک نرود چون باعث پوسیدگی ریشه می شود.
- قسمت انتهایی گیاه نباید بشکند چون در این حالت انشعابات زیاد شده و گیاه حالت بوته ای پیده می کند و خوشه های گل کوچک خواهد شد.

آنمون (شقایق نعمانی)

نام علمی: *Anemon spp*

خانواده: Rananceae

گیاهی است بومی مناطق مدیترانه ای

برگها بریده بریده و گلها در رنگهای مختلف دیده می شوند.

در حقیقت این گیاه گلبرگ ندارد و آنچه که ما می بینیم کاسبرگهاست که گلبرگ مانند هستند.

گلدهی:

بسته به دمای هوا و زمان کاشت از بهار تا پاییز گل می دهد.

خاک: خاک مناسب جهت کاشت این گیاه خاک مرطوب و سبک ، حاصلخیز و بازهکش خوب می باشد. در زمین های رسی رشد خوبی ندارد.

نور: این گیاه نیاز به آفتاب کامل دارد.

تکثیر: از طریق بذر ، قلمه ریشه و یا تقسیم بوته انجام می گیرد.

اندام زیر زمینی این گیاه اغلب ساقه غده ای و در برخی موارد ریزوم دارد.

بذر ها در اواخر زمستان تا اواسط فروردین ماه کاشته می شود.

گلهایی که از طریق غده افزایش و رشد یافته از پس از ۶ ماه گل می دهند که این روش به علت مشکلات گل دهی دیررس و خطر آلودگی در اثر بریدن غده ها کمتر انجام می شود.

لیسیانتوس:

نام علمی: *Eustoma grandiflora*

خانواده: Gentianaceae

بومی آمریکای شمالی می باشد. یک ساله یا چند ساله می باشد.

برگ ها متقابل و تخم مرغی شکل و بدون دمبرگ می باشد.

گاهی ساقه آن به رنگ سبز متمایل به خاکستری نیز دیده می شود.

این گیاه دارای انواع پا کوتاه و پا بلند است.

گلدهی:

در اوایل تابستان می باشد.

این گیاه به سرما حساس است و نیاز به آفتاب کامل دارد.

تکثیر:

از طریق بذر در اواخر زمستان تا وایل فروردین می باشد. بعضی از ارقام از طریق قلمه های

انتهایی قابل افزایش هستند. این گیاه جهت تکثیر نیاز به رطوبت دارند.

نشاء های پاییزه

گل مغربی

نام علمی: *Oenothera spp.*

خانواده: *Onagraceae*

منشاء آن نواحی مرکزی و جنوب آمریکا است.

دارای گونه های یکساله، دوساله، و چندساله می باشد.

گل ها معطر و به رنگ های سفید، زرد، صورتی است. به تدریج گل ها در غروب یا شب باز شده و در طول روز پژمرده می شود.

گلدهی:

با کاشت بذر در پائیز، در اواخر بهار و تابستان به گل می رود

روش نگهداری:

مقاوم به سرما است و باید در محل آفتابی کاشته شود.

تکثیر:

بج وسیله بذر و تقسیم بوته و قلمه قابل افزایش می باشد. زمان کاشت بذر از اواخر مرداد تا اوایل شهریور میباشد.

بنفشه

نام علمی: *Viola L.*

خانواده: *Violaceae*

امروزه بصورت وحشی در تمام دنیا رویش دارد.

انواع وحشی آن در ایران نیز در کوهپایه های البرز و شمال ایران و همچنین در جنگل های گرگان می روید.

گیاهی دوساله بوده که دارای دو گونه زودرس و دیررس می باشد. گونه زودرس آن در پائیز و سپس در اواسط بهار و گونه دیررس آن از اردیبهشت تا مرداد به گل می نشیند.

دارای برگهای سبز تیره و بیضی شکل می باشد. گل ها سفید، زرد، بنفش، قرمز و اغلب بصورت دو رنگ موجود می باشد.

مقاومت به سرما یکی از صفات بارز آن می باشد. در زمستان، در جای کمی محفوظ، تا 15°C - را تحمل کرده و شروع به گل دادن می کند. گلهای با گرمای هوا بی کیفیت شده و اغلب به همین علت با نشاء های بهاره جایگزین می شود.

گلدھی: غیر از مدت کوتاهی در سرمای زمستان، در تمام مدت سال گل می دهد

شرایط نگهداری:

رطوبت: آبیاری بطور معمول بصورت روزانه،

نور: مکان آفتابی برای این گیاه مناسب است ولی در سایه آفتاب نیز رشد خوبی دارد

خاک: خاک نسبتاً سبک و غنی از مواد آلی، (خاک مرغوب باغچه + کود حیوانی + خاکبرگ)

تکثیر:

از طریق بذر در اواخر مرداد تا اوایل شهریور در خزانه می باشد. خاک باید مدام مرطوب باشد.
گیاهان را در اوایل پائیز به بستر اصلی منتقل می نمایند.

فاصله کاشت نشاء ها در بستر اصلی ۲۰ - ۱۵ cm از یکدیگر می باشد. در موقع جابجایی نشاء باید سعی کرد خاک مرطوب باشد. بنفشه را حتی در زمانی که سرگل باشد می توان جابجا کرد.

سیلن

نام علمی: *Silen pendula*

خانواده: Caryophyllaceae

گیاهیست یکساله یا چند ساله که اغلب بصورت یکساله است.

گلها به رنگهای سفید، ارغوانی و صورتی کمرنگ قابل مشاهده هستند.

گلدهی:

گلدهی در بهار است ولی در صورت مناسب بودن دما در پاییز هم گل می دهد .

حرارت:

این گیاه به سرما مقاوم است.

تکثیر:

از طریق بذر تکثیر می شود و از اواخر مرداد تا اوایل شهریور ماه در زمین اصلی کاشته می شود.

همیشه بهار

نام علمی: *Culendula officinalis*

خانواده: Asteraceae

گل همیشه بهار بومی جنوب اروپا است. بصورت یکساله یا دوساله کاشته می شود. برگهای بالایی

سرنیزه ای و برگهای پایینی قاشقی و کامل، که در قاعده باریک شده به دمبرگ تبدیل می شوند. رنگ گل ها نارنجی-زرد قناری، سفید، کرم مایل به زرد طلائی می باشد. همچنین این گیاه خاصیت دارویی دارد.

زمان گلدهی: از اوایل بهار تا اواخر تابستان گل می دهد.

شرایط نگهداری:

نور: محل آفتابی و سایه آفتاب را می پسندد.

رطوبت: به آبیاری کم تا متوسط نیاز دارد. به هوای کمی مرطوب نیز نیاز دارد.

دما: این گیاه در مقابل سرما بخوبی مقاومت می کند و تا 15°C - را تحمل می کند.

خاک: خاک سبک غیررسی برای گیاه مناسب است.

تکثیر:

از طریق بذر در اواخر اسفند تا اوایل فروردین ماه صورت گرفته و بعد از تهیه نشاء در اردیبهشت ماه به زمین اصلی منتقل می شود.

روش دیگر تکثیر گل همیشه بهار از طریق تقسیم بوته در آبان ماه می باشد.

کلم زینتی

نام علمی: *Brassica oleracea*

خانواده: Brassicaceae

گیاهیست یک ساله و گاهی دو ساله و بسیار مقاوم در برابر باد می باشد.

نور:

در مقابل سایه و آفتاب کامل مقاومت ندارد.

حرارت:

این گیاه به سرما بسیار مقاوم است و دمای ۱۰ تا ۱۵ درجه زیر صفر را نیز تحمل می کند.

خاک:

هر نوع خاکی را می پسندد بخصوص خاک آهکی اما به زهکش مناسب نیاز دارد.

تکثیر:

از طریق بذر تکثیر می شود به اینصورت که در اواخر تیر تا اوایل مرداد بذر در خزانه کاشته می شود و پس از آنکه اندازه نشا ب حدود ۷ تا ۸ سانتیمتر رسید، در گلدان کاشته (خزانه دوم) و اوایل مهر ماه به زمین اصلی منتقل می کنیم.

قرنفل

نام علمی: *Dianthus spp.*

خانواده: Caryophyllaceae

بومی اروپا و آسیا می باشد. گیاهیست یکساله و دو ساله ، دارای رنگهای مختلف (قرمز - زرد - سفید - ارغوانی و ...) می باشد و یا دو رنگ است.

این گیاه دارای ارقام پر پر و کم پر می باشد.

گلدهی:

این گیاه در طول پاییز ، بهار و تابستان گل می دهد و برای گلدهی نیاز به سرما دارد و باید ۱۲ هفته در دمای ۴ تا ۷ درجه سانتیگراد قرار گیرد.

نیازها:

نور: به نور کامل احتیاج دارد.

حرارت: این گیاه مقاوم به سرما است.

خاک: خاک سبک و کمی قلیایی را می پسندد.

تکثیر:

از طریق کاشت بذر در اواخر مرداد تا اوایل شهریور ماه می باشد.

گل میمون

نام علمی: *Antirrhinum* sp.

خانواده: Scrophulariaceae

گیاهی است از نوع گیاهان بومی دائمی ولی اغلب به عنوان گیاه یکساله کاشته می شود. به این گیاه دهان گرگ نیز می گویند.

برگ ها کشیده و سبز رنگ، گل ها به رنگ های زرد، سفید، قرمز - کرم - صورتی و دو رنگ دیده می شود.

دارای ارقام تترا پلوئید می باشد که دارای گل های درشت می باشند و ارتفاع آن به ۹۰ سانتیمتر می رسد.

شرایط نگهداری:

گل میمون نیاز به مکان آفتابی و تا حدودی سایه آفتاب دارد. آبیاری به صورت روزانه باید انجام شود.

خاک مناسب: خاک سبک و غنی از مواد

تکثیر:

از طریق بذر و تقسیم بوته صورت می گیرد

آسانترین راه ازدیاد بذر است، که در فروردین ماه در خزانه هوای آزاد می کارند

فاصله خطوط کاشت بذر در خزانه ۱۰ CM می باشد. که در اوایل تابستان در زمین اصلی نشاء می کنند که در اوایل پائیز گل می دهد، یا در شهریور ماه و اوایل پائیز بذر را می کارند و در فروردین ماه در زمین اصلی نشاء می کنند. که در این صورت در اوایل تابستان گل خواهد داد. طریقه دیگر ازدیاد تقسیم بوته می باشد. مناسب ترین زمان جهت تقسیم بوته پائیز یا اواخر زمستان می باشد.

گلدهی گل میمون زیاد می باشد که این عمل به واسطه ساقه های پیر و ایجاد ساقه هایی است که بلافاصله و مرتباً گل می دهند. زمان نرمال گلدهی در فصل تابستان و پائیز می باشد.

شب بو زعفرانی

نام علمی: *Cheirantud spp*

خانواده: Cruciferae

گیاهیست که دارای گونه های یکساله دوساله و چند ساله می باشد.

گلها به رنگ زرد، نارنجی ، ارغوانی تا قهوه ای می باشد. این گیاه انواع پا کوتاه و پا بلند دارد.
خاک:

این گیاه حتی در خاک های کمی قلیایی هم قادر به رشد است اما خاک آن باید دارای زهکش مناسبی باشد.

تکثیر:

از طریق کاشت بذر در اواخر مرداد تا اوایل شهریور ماه انجام می شود.

گل داوودی

نام علمی: *Chrysam sp*

خانواده: Asteraceae

وطن اصلی داوودی آسیا و احتمالاً چین و ژاپن است و مهمترین گل بریدنی در دنیا است. داوودی جزء گیاهان چندساله می باشد. داوودی زرد یکساله ارتفاعش به ۵۰ - ۱۰۰ cm می رسد. برگ های داوودی بریده به رنگ سبز روشن یا سبز خاکستری دیده می شود. دارای ارقام یکساله علفی و چند ساله و درختچه های کوچک می باشد.

داوودی دارای گل هایی به رنگ های سفید، زرد، قهوه ای، قرمز مایل به بنفش می باشد.

زمان گلدهی: داوودی در پائیز گل می دهد. برای بهتر شدن کیفیت گل های داوودی باید هرس سبز در اواخر تابستان (مرداد ماه) انجام داده، در این هرس ساقه ها را از ارتفاع ۱۰ cm از سطح زمین هرس می کنند. ای داوودی در پائیز گل هایی با کیفیت می دهد.

لازم به ذکر است که اگر شرایط روز کوتاه باشد و آماده سازی حداقل ۹/۵ ساعت تاریکی برای این گیاه میتوان در بهار و تابستان نیز این گیاه را به گل نشانند

شرایط نگهداری:

محل کاشت داوودی باید آفتابی باشد، بوته در زمستان در زمین باقی می ماند.

در صورتیکه داوودی در گلدان باشد بایستی ته گلدان برای تامین رطوبت در خاک فرو برد کمبود ازت در داوودی باعث می شود رنگ برگ ها نیز سبز روشن و بتدریج برگ های پائینی زرد و قهوه ای شده، می ریزند.

همه گونه های داوودی نقاط نیمه آفتابی را ترجیح می دهند.

خاک مناسب: خاک نسبتاً سبک که با افزودن ماسه و کود دامی پوسیده یا خاکبرگ می توان بافت مناسب خاک را ایجاد نمود.

تکثیر:

از طریق قلمه، تقسیم بوته و بذر صورت می گیرد

قلمه ها به طول ۸ - ۷ cm از پایه مادری تهیه می شود. قلمه در بهار تهیه می شود. بهترین بستر کاشت برای قلمه های داوودی مخلوطی از ماسه و پرلیت و تورب است. در چین بستی قلمه ها به فاصله ۳ - ۲ cm و در روی خطوطی به فاصله ۵ cm کاشته می شوند.

در صورتیکه ازدیاد داوودی از طریق کاشت بذر انجام گیرد، در فروردین ماه در خزانه هوای آزاد کاشته شده و به محض قابل نشاء شدن در خزانه دیگر به فواصل لازم می کارند تا در اسفند یا اوایل پائیز به بستر اصلی منتقل شوند.

سرزنی: Pinching

به منظور افزایش انشعابات گیاه و در نتیجه افزایش تعداد گل، جوانه های انتهایی شاخه ها حذف می شوند، اینکار بیشتر در انواع باغچه ای کاربرد دارد

مینا چمنی

نام علمی: *Bellis perennis* L.

خانواده: Compositae

گیاهی علفی و چند ساله که بیشتر به صورت یکساله کاشته می شود.

برگ ها روزت بوده و گیاه فاقد شاخه و ساقه است. گل ها سفید ، صورتی ، بنفش، قرمز و گاهی دو رنگ می باشد. پرچم ها زرد و لوله ای و میوه آن فندقه است.

در کرج بذر آن را در اواخر مرداد ماه در بستری آماده کاشته کرده و در مهر و آبان در محل اصلی نشاء کاری می شود.

شرایط نگهداری:

نور: مینا چمنی را در محل های آفتابی و سایه آفتاب می کارند.

رطوبت: این گیاه به رطوبت متوسط نیاز دارد زیرا رطوبت زیاد باعث پوسیدگی ریشه ها می شود.

خاک: خاک نسبتاً سبک شامل خاک باغچه + مقداری خاکبرگ + کود دامی پوسیده

تکثیر:

کاشت بذر و تقسیم بوته

بذر را در اواخر مرداد تا اوایل شهریور ماه در خزانه ای که با کمپوست تقویت شده می کارند. خاک باید مدام مرطوب باشد. گیاهان رویش پیدا کرده را در اوایل پائیز به بستر اصلی منتقل می نمایند.

فواصل کاشت در بستر اصلی ۲۰ - ۱۵ cm از همدیگر می باشند.

موقع جا به جایی نشاء ها باید سعی کرد خاک مرطوب همراه ریشه باقی بماند

پاجوش های فراوان آن را در بهار یا پائیز سال بعد جدا کرده و مجدداً با فاصله مناسب در زمین اصلی می کارند.

استکانی

نام علمی: *Campanula spp.*

خانواده: Campanulaceae

بومی جنوب اروپا و فرانسه می باشد. دارای انواع یکساله و چند ساله بوده و به سرما مقاوم است.

گلدهی:

از اردیبهشت تا شهریور گلدهی ادامه دارد.

خاک:

خاک آهکی را می پسندد و به زهکش خاک بسیار حساس است.

نور: مکان های آفتابگیر و گرم برای این گیاه مناسب است.

تکثیر:

از طریق بذر، تقسیم بوته و قلمه قابل تکثیر است.

کاشت بذر اواخر مرداد تا اوایل شهریور صورت می گیرد که در این حالت سال دوم به گل می رود.

تقسیم بوته در پاییز و بهار می باشد.

در مورد قلمه گیری باید توجه داشت که قلمه حتماً از ساقه هایی گرفته شود که به گل نرفته باشند. در غیر این صورت ریشه نخواهد داد.

انگشتانه ای

نام علمی: *Digitalis spp.*

خانواده: Scrophulariaceae

بومی اروپا و شمال غرب آفریقا و آسیا مرکزی است.

این گیاه دارای انواع یکساله و چند ساله می باشد.

گلها به رنگهای سفید ، ارغوانی ، زرد و ... مشاهده می شود.

گیاهیست سمی و برای کودکان خطرناک است.(ماده دیجیتالین در عین اینکه سمی است در درمان بیماریهای قلبی استفاده می شود.ماده ایست قلبیایی که از برگهای این گیاه استخراج می شود)

گلدهی:

این گیاه برای گلدهی نیاز به سرما دارد.

خاک: خاک های مرطوب با زهکش مناسب مورد نیاز است و از خاکهای آهکی گریزان است

نور: این گیاه تا اندازه ای نیاز به سایه دارد

تکثیر:

بوسیله بذر و تقسیم بوته قابل تکثیر است.

بذرها در اواخر مرداد تا اوایل شهریور کاشته می شود و گیاه در بهار سال آینده گل می دهد.

تاج الملوك

نام علمی: *Aquilegia*

خانواده: Ranunculaceae

گیاهيست چند ساله ، برگها شبیه به برگ شبدر ۳ قسمتی است.

این گیاه سمی می باشد و از علائم مسمومیت آن می توان به تب، سر گیجه ، استفراغ ، لرزو اختلال در بینایی اشاره کرد.
گلدهی:

از اوایل اردیبهشت تا پاییز گل میدهد.

خاک: به خاک با زهکش مناسب احتیاج دارد.

نور: این گیاه به سایه بسیار مقاوم است.

حرارت: این گیاه به سرما مقاوم است.

در پایان فصل باید برگهای پایینی که رو به زردی رفته است را حذف کرد

تکثیر:

از طریق بذر و تقسیم بوته

زمان کاشت اواخر مرداد تا اوایل شهریور است. ولی در سال اول گل نمی دهد.

زمان

- حکمتی، جمشید، گل‌های فصلی، نشر علوم کشاورزی، ۱۳۸۲
- قاسمی قه‌ساره، مسعود، وکافی، محسن، گلکاری علمی و عملی، انتشارات گلبن، ۱۳۸۴
- وزیر الهی، غلامرضا، گلکاری عملی، انتشارات روزبهان، ۱۳۸۴
- خلیقی، احمد، گلکاری و پرورش گیاهان زینتی ایران، انتشارات روزبهان، ۱۳۸۵